

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. spalio 6 d.
(OR. en)

13271/22

DEVGEN 182	MAMA 159
JEUN 153	MOG 87
ACP 109	COLAC 52
RELEX 1296	COASI 162
COHOM 112	ONU 115
EDUC 340	CONUN 231
SUSTDEV 164	COEST 715
GENDER 162	PROCIV 121
COHAFA 87	DIGIT 177
NDICI 15	SAN 550
COAFR 252	

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. spalio 5 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretoriatui
Komisijos dok. Nr.:	JOIN(2022) 53 final
Dalykas:	BENDRAS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI Jaunimo veiksmų planas (JVP), teikiamas įgyvendinant 2022–2027 m. ES išorės veiksmus Prasmingo jaunimo dalyvavimo ir galių jiems suteikimo įgyvendinant ES išorės veiksmus skatinimas, kad būtų siekiama darnaus vystymosi, lygybės ir taikos

Delegacijoms pridedamas dokumentas JOIN(2022) 53 final.

Pridedama: JOIN(2022) 53 final

EUROPOS
KOMISIJA

SAJUNGOS VYRIAUSIASIS
ĮGALIOJINIS UŽSIENIO
REIKALAMS IR
SAUGUMO POLITIKAI

Strasbūras, 2022 10 04
JOIN(2022) 53 final

This document corrects JOIN(2022) 53 final
Concerns formatting and link issues in the EN version only
The text shall read as follows:

BENDRAS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Jaunimo veiksmų planas (JVP), teikiamas įgyvendinant 2022–2027 m. ES išorės veiksmus

Prasmingo jaunimo dalyvavimo ir galių jiems suteikimo įgyvendinant ES išorės veiksmus skatinimas, kad būtų siekiama darnaus vystymosi, lygybės ir taikos

„Nusipelnome būti išklaustyti, įgalinti, apsaugoti ir turėti galimybę vadovauti“, Alda Soraya (23 metai), Indonezija¹.

1. Į
žang
a

Šiuo metu, kai susiduriama su įvairiais iššūkiais ir sparčiai kintančiomis paradigmomis, įskaitant tebesitęsiantį Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, akivaizdu, kad reikia stiprinti mūsų partnerystę su jaunimu visame pasaulyje, kad užtikrintume teigiamus transformacinius pokyčius.

Pasaulyje jaunimo yra daugiau nei bet kada² – 1,8 mlrd. jaunuolių nuo 10 iki 24 metų. Beveik 90 proc. jaunuolių gyvena mažas ir vidutinės pajamas gaunančiose šalyse. Atsižvelgiant į pasaulines demografinės tendencijas, šie skaičiai greičiausiai ir toliau didės.

Visame pasaulyje jaunuoliai yra galinga pokyčių varomoji jėga. Jie labai padeda spręsti pasaulinius uždavinius, siekti darnaus vystymosi ir diegti inovacijas. Jie dažnai yra priešakinėse linijose kovojant su klimato kaita, skurdu ir korupcija, taip pat siekiant taikos ir susitaikymo konfliktų zonose. Daugelis jų gina pilietines, politines, ekonomines, socialines ir kultūrines žmogaus teises.

Tačiau jų perspektyvas ir gebėjimą veikti dažnai riboja tai, kad trūksta galimybių gauti išsilavinimą, deramą darbą, sveikatos priežiūrą ir socialinę apsaugą, o daugelyje šalių – ir dėl to, kad vis traukiasi demokratinės ir pilietinės erdvės. Teisinės, kultūrinės ir ekonominės kliūtys riboja jaunimo pilietinį ir politinį dalyvavimą, o tai nepadeda kurti pasitikėjimo institucijomis ir politinėmis sistemomis.

Jaunimui ir vaikams tenka didžiausia našta dėl krizių ir nestabilumo, kuriuos lemia ginkluoti konfliktai, didėjanti nelygybė, klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimas. Apie 600 mln. jaunuolių gyvena konflikto arba nestabilumo zonose, 71 mln. jaunuolių neturi darbo, apie 264 mln. vaikų ir jaunuolių nelanko mokyklos. Ypač didelį poveikį patiria mergaitės ir jaunos moterys.

COVID-19 pandemija labai pakenkė jaunimo švietimui, užimtumui, psichikos gerovei ir teisei dalyvauti viešajame gyvenime³. Per pandemiją daugelis jaunuolių aktyviai stengėsi apsaugoti vyresnio amžiaus ir pažeidžiamus asmenis, tačiau paaiškėjo, kad, siekiant sukurti lygiateisiškesnę, tvaresnę ir atsparesnę visuomenę, atitinkančią jaunųjų kartų ateities poreikius, būtinas didesnis **kartų solidarumas**.

Todėl **jaunimui būtina suteikti balsą** formuojant sprendimus, kurie turės įtakos jų ir planetos ateičiai.

Jaunimo veiksmų planas (JVP), kuriame į šį reikalavimą atsižvelgiama, yra vienas iš **strateginės partnerystės su jaunimu ES išorės veiksmų srityje politikos** pagrindinių elementų, kaip raginama 2020 m. Tarybos išvadose⁴. Jaunimo veiksmų planu siekiama

¹ Jaunimo aktyvistė ir Europos Komisijos ES tarptautinės partnerystės iniciatyvų Jaunimo diskusijų forumo narė

² [JT jaunimo pasaulio ataskaita](#)

³ [Pasaulinis jaunimo ir COVID-19 tyrimas](#)

⁴ [Tarybos išvados dėl jaunimo išorės veiksmuose](#)

skatinti jaunuolių, kaip strateginių partnerių, dalyvavimą, remti galių jiems suteikimą ir išnaudoti **demografinius dividendus**, kurti atsparesnę bei įtraukesnę visuomenę ir daryti pažangą vykdant pasaulinius įsipareigojimus, pavyzdžiui, **Darbotvarkėje iki 2030 m.** nustatytus Jungtinių Tautų **darnaus vystymosi tikslus (DVT)** ir **Paryžiaus klimato susitarimą**.

ES atsakas į įvairius iššūkius grindžiamas **Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje** nustatytomis pagrindinėmis vertybėmis. Taip siekiama kurti tvirtą partnerystę dabar, užtikrinti būsimų kartų ateitį ir prisidėti prie **kartų lygybės ir teisingumo**.

Jaunimo veiksmų plane, kuris yra vienas iš **Europos jaunimo metų**⁵ numatomų rezultatų, **dėmesys sutelkiamas į perėjimą nuo vaikystės prie pilnametystės**, stiprinamas **ES jaunimo strategijos**⁶ tarptautinis aspektas ir remiamasi **ES vaiko teisių strategija**⁷, kuria skatinamas prasmingas dalyvavimas ir galių suteikimas nuo pat ankstyvųjų gyvenimo metų.

JVP grindžiamas **ES veiksmų planu žmogaus teisių ir demokratijos srityje**⁸, kuriame pabrėžiamas poreikis užtikrinti vienodą, visapusišką ir prasmingą jaunimo dalyvavimą viešajame bei politiniame gyvenime, taip pat **Europos socialinių teisių ramsčiu**⁹. Be to, Jaunimo veiksmų planu įgyvendinamas **Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas (LLVP)**¹⁰, daugiausia dėmesio skiriant mergaičių ir jaunų moterų įgalėjimui.

JVP taip pat bus remiamas **JT jaunimo, taikos ir saugumo darbotvarkės** įgyvendinimas ir jaunimo vaidmuo tokiose srityse kaip ilgalaikės taikos kūrimas, teisingumo bei susitaikymo užtikrinimas ir kova su smurtiniu ekstremizmu¹¹. Jaunimo veiksmų planas yra pasaulinis, tačiau taip pat bus įgyvendinamas taikant metodus, pritaikytus prie jaunimo poreikių ir aplinkybių konkrečiuose regionuose, pvz., ES plėtros ir kaimyninėse šalyse, Afrikoje, Artimuosiuose Rytuose, Lotynų Amerikos ir Karibų regione ir Azijoje bei Ramiojo vandenyno regione.

Jaunimas gali pareikšti nuomonę

Jaunimo veiksmų planas parengtas po **išsamių konsultacijų su daugiau kaip 220 suinteresuotųjų subjektų** visame pasaulyje, visų pirma su jaunimo ir vaikų teisių organizacijomis. Jame atsižvelgiama į teisėtą jaunimo reikalavimą (kuris taip pat atsispindi **Konferencijos dėl Europos ateities**¹² rezultatuose) – jaunuolius labiau **struktūruotai** įtraukti į ES politikos ir sprendimų priėmimo procesus.

Kaip nurodė **Tarptautinės partnerystės iniciatyvų Jaunimo diskusijų forumas**¹³, „jaunimo negalima laikyti „priedu“ prie suaugusiųjų vadovaujamų iniciatyvų. Jaunimas – tai

⁵ [2022-ieji – Europos jaunimo metai](#)

⁶ [ES jaunimo strategija](#)

⁷ [ES vaiko teisių strategija ir ją remiančios 2022 m. birželio 9 d. Tarybos išvados](#)

⁸ [ES žmogaus teisių ir demokratijos veiksmų planas](#)

⁹ [Europos socialinių teisių ramsčiai](#)

¹⁰ [Trečiasis LLVP](#)

¹¹ JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 2250 (2015), 2419 (2018) ir 2535 (2020)

¹² [Konferencija dėl Europos ateities](#)

¹³ [Prasmingas jaunimo įtraukimas. Daug žadanti ateitis](#)

visuomenės dalis, turinti išskirtinį kritišką požiūrį ir įgūdžių, reikalingų pagrindžiant ir formuojant politiką, teikiant paslaugas ir atliekant mokslinius tyrimus. Kliūtys prasmingam jaunimo dalyvavimui gali būti šalinamos tik veiksmų planu, sukurtu per procesus, kurie patys taikomi mėginant tokias kliūtis įveikti.“

2. Strateginės ES partnerystės su jaunimu išorės veiksmų srityje kūrimas

Kurdama strateginę partnerystę su jaunimu, ES vadovausis keturiais principais.

- **Žmogaus teisėmis grindžiamas požiūris ir lyčių lygybė**

ES siekia skatinti jaunimo ir vaikų dalyvavimą kaip teisę¹⁴: užtikrina, kad **niekas nebūtų paliktas nuošalyje**, šalina nelygybę ir struktūrines kliūtis, **integruoja lyčių lygybę bei nediskriminavimą** ir taiko **tarpsektorinį požiūrį**¹⁵.

- **Dalyvaujamas požiūris siekiant transformacinių pokyčių**

Jaunimas dalyvaus šalies, regionų ir pasaulio lygmeniu **visuose ES išorės politikos ir programų cikluose**; taip bus užtikrintas jaunimo įsitraukimas ir veiksmų tvarumas.

- **Jaunimo įtrauktis**

Jaunimo dalyvavimas pilietiniame, ekonominiame, socialiniame, kultūriniame ir politiniame gyvenime bus skatinamas konkrečiais jaunimui skirtais veiksmais ir jų požiūrį bei poreikius integruojant į **programavimo dialogą, dialogą politikos klausimais ir politinį dialogą visose srityse**.

Pavyzdžiui, **humanitarine lyties ir amžiaus priemone**¹⁶ užtikrinama, kad įvairios lyties ir amžiaus grupės, įskaitant jaunimą, būtų tinkamai įtrauktos ir kad joms būtų skiriama **ES finansuojama humanitarinė pagalba**.

- **Faktais grindžiamas politikos formavimas ir atskaitomybė**

JVP siekiama padidinti duomenų apie jaunimą, kuriais šalinamos teminės ir geografinės spragos¹⁷, prieinamumą ir kokybę, daugiausia dėmesio skiriant 15–29 metų jaunimui. Bus sustiprinta ES išorės veiksmų stebėsenos ir vertinimo sistema: bus integruojami labiau pagal amžių suskirstyti duomenys, patvirtinti jaunimui skirti rodikliai ir skatinamas duomenų rinkimas ir į jaunimą orientuoti bei jų vadovaujami moksliniai tyrimai.

¹⁴Laikantis [JT vaiko teisių konvencijos](#) ir [ES žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio](#).

¹⁵[Tarpsektorinis požiūris](#) pagal atitinkamus ES politikos dokumentus: LLVP III, [LGBTIQ asmenų lygybės strategiją](#), [ES kovos su rasizmu veiksmų planą](#), [Neįgalųjų teisių strategiją](#).

¹⁶[Lyties ir amžiaus priemonė](#)

¹⁷[Patchwork: Mapping international data on youth](#), JRC

3. Kaip siekti rezultatų, trys į veiksmus orientuotos darbotvarkės ramsčiai

JVP nustatyti prioritetai ir pagrindiniai tikslai, susiję su trimis ramsčiais –**ĮTRAUKTI**, **SUTEIKTI GALIŲ** ir **SUSIETI**, – kurie atspindi tris pagrindines ES jaunimo strategijos veiksmų sritis.

Bendradarbiaudama su pagrindiniais partneriais ir suinteresuotaisiais subjektais šalies, regionų ir daugiašaliu lygmenimis, ES propaguos **Europos komandos požiūrį**¹⁸ įgyvendinant Jaunimo veiksmų planą.

3.1 Partnerystė siekiant ĮTRAUKTI

Jaunimas reikalauja ir nusipelno visapusiško požiūrio, kad būtų užtikrintas prasmingas, įtraukus ir veiksmingas jaunuolių dalyvavimas. Siekiant šio tikslo ir kuriant dalyvavimui palankią aplinką, reikia užtikrinti saugias jaunimui ir vaikams pritaikytas erdves ir galimybes, o kartu sudaryti sąlygas įvairaus jaunimo dalyvavimui demokratiname sprendimų priėmimo procese, didinti politikos formuotojų informuotumą ir stiprinti jų gebėjimus dirbti su jaunimu.

ES yra įsipareigojusi visais valdymo lygmenimis – pradedant vidaus politika ir baigiant daugiašaliais forumais, – taip pat ES procesuose skatinti jaunimo, visų pirma jaunų moterų ir mergaičių, jaunimo aktyvistų ir organizacijų, nuomonės reiškimą ir lyderystę. Konferencijos dėl Europos ateities Europos piliečių forumai, kuriuose trečdalis dalyvių buvo jaunimas (16–25 m.), tapo puikiu pavyzdžiu kuriant erdvę kartų dialogui.

3.1.1. Prasmingas jaunimo dalyvavimas ES išorės veiksmuose

ES stiprins **institucinį jaunimo dalyvavimą**, kad:

- jaunimas būtų skatinamas dalyvauti **rengiant, įgyvendinant ir stebint** ES išorės politiką ir veiksmus;
- būtų toliau užtikrinama **atskaitomybė jaunimo klausimais vykdant įtraukią ir dalyvaujamąją strateginę komunikaciją** ir kad būtų palaikomi ryšiai su įvairioms grupėms priklausančiu jaunimu, įskaitant vaikus.

Siekiant ES užtikrinti institucinį jaunimo dalyvavimą **bus naudojamos tokios priemonės**:

- **ES nuolatinio dialogo** su jaunimo organizacijomis **platforma**, kaip naujas **Vystymosi politikos forumo** elementas¹⁹. Pagrindiniai jos elementai bus iki 2023 m. apibrėžti bendradarbiaujant su jaunimo organizacijomis²⁰;

¹⁸[Europos komanda sudaro Europos Sąjungą, ES valstybės narės, įskaitant jų įgyvendinimo agentūras ir viešuosius plėtros bankus, taip pat Europos investicijų banką \(EIB\) ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banką \(ERPB\).](#)

- 2021 m. įsteigtas **Tarptautinės partnerystės Jaunimo diskusijų forumas**²¹, kurio užduotis – konsultuoti Europos Komisiją jaunimo dalyvavimo išorės veiksmuose klausimais;
- **privalomos konsultacijos su jaunimo organizacijomis Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“)**²² programavimo procese;
- **šalių veiksmų gairės dėl ES bendradarbiavimo su pilietine visuomene**, integruojant jaunimo perspektyvą ir užtikrinant svarų jaunimo organizacijų dalyvavimą;
- **jaunimo konsultavimo struktūros**, konsultuojančios ES delegacijas dėl konkrečių šalių prioritetų. Iki 2027 m. jos ims veikti daugumoje šalių partnerių;
- **didesni ES darbuotojų instituciniai gebėjimai ir ekspertinės žinios** darbo su jaunimu bei jaunimo reikmėms ir vaikų apsaugos srityse, organizuojant mokymus, rengiant gaires ir dalijantis gerąja patirtimi. Iki 2024 m. 80 proc. ES delegacijų turės ryšių su jaunimu centrus.

3.1.2. Jaunimo dalyvavimo gerinimas regionų ir daugiašaliu lygmenimis

Pastaraisiais metais jaunimas vis dažniau siūlo daugiašalį pasaulinių problemų sprendimą.

- Skatinti prasmingą **jaunimo dalyvavimą formuojant daugiašalę politiką**, vykdamą tolesnę veiklą, susijusią su JT Generalinio Sekretoriaus pranešimu „**Mūsų bendra darbotvarkė**“²³, ir remiant **JT jaunimo biurą**²⁴ įsteigimą.
- Įtraukti jaunimą į diskusijas dėl **regionų partnerystės ir bendradarbiavimo**, pavyzdžiui, ES santykiuose su Afrika, Azija, Lotynų Amerikos ir Karibų regionu (LAK), kaimynystės priemonėje²⁵ dalyvaujančiomis šalimis, Viduržemio jūros regionu ir Persijos įlankos šalimis.

Siekdama šių tikslų, **ES pristatys**

- **jaunimo atstovų programą „EU@UN“**, pagal kurią bus remiamas lyčių pusiausvyrą pagrįstas įvairus jaunimo dalyvavimas daugiašaliuose forumuose ir stiprinami jų gebėjimai veiksmingai prisidėti prie daugiašalės politikos formavimo. ES propaguos oficialų jaunimo dialogą, kuris būtų nuolatinis Moterų padėties komisijos ir JT neįgaliųjų teisių konvencijos šalių konferencijos elementas, ir palengvins ES jaunimo atstovų Jungtinių Tautų bendrojoje klimato kaitos konvencijoje, Jungtinių Tautų

¹⁹ [Vystymosi politikos forumas](#)

²⁰ Būtų galima užtikrinti sinergiją ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais su būsima Vaikų dalyvavimo platforma

²¹ [Jaunimo diskusijų forumas](#)

²² [Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“](#)

²³ [JT „Mūsų bendra darbotvarkė“](#)

²⁴ [JT rezoliucija A/RES/76/306](#)

²⁵ [ES kaimynystė ir plėtra](#)

aplinkos asamblėjoje ir kituose daugiašaliuose procesuose veiksmų koordinavimą;

- **AS ir ES jaunimo laboratoriją**, kuri stiprins dialogą su jaunimu Afrikos ir ES partnerystės²⁶ klausimais, remdama jaunimą ir jaunimo organizacijas iš Afrikos, Europos ir diasporos, kad būtų kartu rasti pasaulinių problemų sprendimai.

ES taip pat **toliau prisidės prie jaunimo dalyvavimo regionų ir daugiašaliu lygmenimis įgyvendindama esamas iniciatyvas**, tokias kaip:

- iniciatyva „**Jaunieji Viduržemio jūros regiono balsai**“, skirta paremti abipus Viduržemio jūros esančio jaunimo bendradarbiavimą viešųjų reikalų srityje ir įgyvendinant vietos ir regionų transformacines iniciatyvas. Pagal programą „Erasmus+“ taip pat bus remiamas gebėjimų stiprinimas jaunimo reikalų srityje Vakarų Balkanuose ir pietinėse Viduržemio jūros regiono šalyse;
- programa „**EU4Youth**“, kuria skatinamas jaunimo dalyvavimas ir lyderystė formuojant **Rytų partnerystės politiką**²⁷, ypač **Ukrainoje**.
- **Jaunųjų Europos ambasadorių** Vakarų Balkanuose ir Rytų partnerystės šalyse tinklo ir **Geros valios ambasadorių** pietinėse kaimyninėse šalyse iniciatyvos;
- jaunimo dalyvavimo skatinimas pagal **naująją Viduržemio jūros regiono darbotvarkę**²⁸, visų pirma remiantis Viduržemio jūros sąjungos jaunimo strategija iki 2030 m. ir **ES ir Persijos įlankos strategine partneryste**²⁹;
- jaunimo dalyvavimas būsimuose regioniniuose procesuose Azijoje, Lotynų Amerikos ir Karibų regione ar kituose regionuose, pavyzdžiui, **ES ir ASEAN jaunųjų lyderių forume**;
- **ES makroregioninės strategijos**, kuriomis jaunimas įtraukiamas į jų valdymą ir politinį dialogą, ir **INTERREG** programos, kuriomis remiamas jaunimo dalyvavimas priimant sprendimus, finansuojant jaunimo veiksmus ir propaguojant iniciatyvą „Volunteer Youth“³⁰;
- bendras vadovavimas **2023 m. aukščiausiojo lygio susitikimo demokratijos klausimais jaunimo dalyvavimo platformai**³¹.

3.1.3. Jaunimo pilietiniam ir politiniam dalyvavimui palanki aplinka

Jaunimo ir vaikų dalyvavimas oficialiuose politiniuose procesuose tebėra menkas visame pasaulyje dėl struktūrinių kliūčių, kultūrinio šališkumo ir mažėjančio pasitikėjimo

²⁶ [Afrikos ir ES partnerystė](#) ir [6-asis ES ir AS aukščiausiojo lygio susitikimas](#)

²⁷ [ES Rytų partnerystė](#)

²⁸ [Nauja Viduržemio jūros regiono darbotvarkė](#) ir [Viduržemio jūros regiono valstybių sąjungos jaunimo strategija iki 2030 m.](#)

²⁹ [Strateginė partnerystė su Persijos įlankos šalimis](#)

³⁰ [ES makroregioninės strategijos](#), [Jaunimo manifestas](#), [iniciatyva „INTERREG Volunteer Youth“](#)

³¹ [Aukščiausiojo lygio susitikimas demokratijos klausimais](#)

demokratinėmis institucijomis³². Reikalavimas visapusiškai pripažinti ir apsaugoti jaunimo žmogaus teises, įskaitant saviraiškos ir asociacijų, dalyvavimo visuomeniniame ir politiniame gyvenime (visų pirma sąžininguose, įtraukiuose, prieinamuose, skaidriuose ir taikiuose rinkimuose) laisvę, yra svarbi ES veiksmų **gero valdymo, demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių** srityse dalis šalyse partnerėse.

ES veiksmams siekiama:

- skatinti **politinį dialogą su šalimis partnerėmis jaunimo ir vaikų išipareigojimo ir dalyvavimo klausimais**;
- skatinti **jaunimo įtraukimą į politinį dialogą ir dialogą politikos klausimais su nacionalinėmis valdžios institucijomis**³³;
- užtikrinti **prasmingą mergaičių įtrauktį, dalyvavimą ir lyderystę** priimančioms sprendimams;
- gerinti **nacionalinius gebėjimus** dirbti jaunimo labui ir su juo, taip pat remti atitinkamas **nacionalines jaunimo politikos sistemas, atsižvelgiant į teisingumo tarp kartų ir kartų dialogo principą**;
- remti **jaunimo pilietinį aktyvumą, savanorišką veiklą ir lyderystę**;
- siekti, kad **jaunimas būtų įtrauktas į politinių partijų sąrašus** perspektyviose apygardose ir kad būtų stiprinami jaunuolių gebėjimai būti kandidatais;
- suteikti **daugiau galimybių susipažinti su nacionaliniais asmens tapatybės dokumentais ir rinkėjų registracija**, kad būtų užtikrinta teisė balsuoti;
- stiprinti **jaunų aktyvistų ir žmogaus teisių gynėjų**, įskaitant LGBTIQ asmenų gynėjus, **apsaugą**, taip pat kovoti su rasistiniais naratyvais, neapykantos kurstymu ir dezinformacija internete, kartu ginant saviraiškos laisvę.

Siekdama šių tikslų, **ES pristatys**

- iniciatyvą „Jaunimas ir moterys demokratijos srityje“, kuria bus skatinamas politinis pliuralizmas ir demokratinis procesų įtraukimas gerinant jaunimo ir moterų dalyvavimą visose visuomeninio gyvenimo srityse. Siekiant stiprinti jaunimo vaidmenį politinėse partijose ir parlamentuose, bus stiprinami gebėjimai, kuriami tinklai, užtikrinamas tarpusavio mokymasis ir vykdoma mentorystė. Šia iniciatyva bus remiamos visuomeninės organizacijos ir jauni aktyvistai institucinės priežiūros, kovos su korupcija, piliečių rinkimų stebėjimo, demokratinės reformų propagavimo, pilietinio švietimo, teisės balsuoti propagavimo, asociacijų ir susirinkimų laisvės ir

³² [Jaunimas ir pasitenkinimas demokratija](#)

³³ Pavyzdžiui, ES Arkties politika skatinamas politikos formuotojų dialogas su Arkties jaunimu, siekiant didinti informuotumą apie dabartinius Arkties regiono iššūkius, įtraukti jaunimą į ES strategijos įgyvendinimą ir užtikrinti jos tvarumą.

žmogaus teisių srityse.

ES taip pat **skatins tolesnį jaunimo pilietinį ir politinį dalyvavimą šalyse partnerėse** įgyvendindama **esamas iniciatyvas**, tokias kaip:

- **naujasis ES žmogaus teisių gynėjų mechanizmas**, skirtas reaguoti į konkrečias grėsmes, su kuriomis susiduria jauni žmogaus teisių gynėjai ir aktyvistai;
- **pasaulinis žmogaus teisių studijų centras**, kaip svarbus pasaulinis švietimo žmogaus teisių klausimais centras;
- **jaunimo politikos laboratorijos** kaimynystės regione, Vakarų Balkanuose³⁴ ir ES nepriklausančiose Vakarų Europos šalyse, siekiant skatinti novatoriškus jaunimo įtraukimo į dialogą politikos klausimais būdus, bendrai kurti ir stebėti su jaunimu susijusios politikos įgyvendinimą ir stiprinti jaunimo dalyvavimo mechanizmus;
- programa „**Erasmus+**“³⁵, kuria remiamos jaunimo vadovaujamos iniciatyvos Turkijoje, Vakarų Balkanuose ir kaimyninėse šalyse;
- žmogaus socialinės raidos iniciatyvos, grindžiamos programa „**EUROsocial+**“, kuriomis siekiama remti politikos veiksmus Lotynų Amerikos ir Karibų regione įtraukiant jaunimą, kad būtų pagerintos įtraukios galimybės naudotis sveikatos priežiūros, švietimo, darbo rinkos, gero valdymo ir politinio dalyvavimo galimybėmis.

3.1.4. Indėlis į Jaunimo, taikos ir saugumo darbotvarkės įgyvendinimą

ES ir jos valstybės narės visapusiškai remia tris viena po kitos priimtas JT Saugumo Tarybos (JT ST) rezoliucijas dėl Jaunimo, taikos ir saugumo (JTS) darbotvarkės ir jų visuotinį įgyvendinimą. 2020 m. birželio mėn. Tarybos išvadose dėl jaunimo išorės veiksmuose ES valstybės narės pabrėžė, kad reikia aktyviai įtraukti jaunimą į pastangas kurti ilgalaikę taiką, prisidėti prie teisingumo bei susitaikymo ir kovoti su smurtiniu ekstremizmu. ES yra įsipareigojusi stebėti JT ST rezoliucijoje 2250 apibrėžtas veiklos sritis, tokias kaip dalyvavimas, apsauga, prevencija, partnerystė ir nusiginklavimas, demobilizacija ir reintegracija. Tai tampa vis svarbiau konfliktinėse situacijose visame pasaulyje, ypač Afrikoje ir Artimuosiuose Rytuose, taip pat vykstant Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą. ES veiksmais siekiama:

- remti **įtraukų ir prasmingą jaunimo dalyvavimą** nacionaliniuose ir tarptautiniuose ilgalaikės taikos skatinimo ir konfliktų sprendimo mechanizmuose;
- skatinti įtraukios partnerystės su **jaunais taikos kūrėjais** ir jų pačių partnerystės iniciatyvas ir remti **jaunimo dalyvavimą ir lyderystę taikos kūrimo srityje**;
- didinti **paramą jaunoms moterims ir mergaitėms nestabiliose ir nuo konfliktų nukentėjusiose šalyse** pagal Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkę;
- stiprinti jaunimo aspektą **tarpininkavimo siekiant taikos srityje**, be kita ko, rengti konkrečias gaires ir stiprinti gebėjimus;

³⁴ [ES bendradarbiavimas su Vakarų Balkanais](#)

³⁵ [Pagal išorės veiksmų priemones finansuojama programa „Erasmus+“](#)

- stiprinti bendradarbiavimą su **tarptautinėmis organizacijomis** jaunimo, taikos ir saugumo srityje ir įtraukti jas į dialogą konfliktų prevencijos, tarpininkavimo ar saugumo sektoriaus reformos klausimais;
- rengti kovos su smurtiniu ekstremizmu, visų pirma **radikalizacija internete**³⁶, iniciatyvas.
- **apsaugoti vaikus per ginkluotus konfliktus**, užkirsti kelią smurtui (įskaitant seksualinį smurtą) ir jį nutraukti, skatinti laikytis tarptautinės humanitarinės teisės, teikti psichosocialinę paramą ir suteikti galimybę naudotis vaiko interesus atitinkančiu teisingumu, taip pat padėti nelydimiems ir atskirtiems vaikams, be kita ko, Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą kontekste.

Siekdama įgyvendinti **Jaunimo, taikos ir saugumo darbotvarę, ES:**

- naudosis atitinkamais **daugiašaliais forumais**, įskaitant JT, kad paskatintų jaunimo įtrauktį ir JTS darbotvarkės įgyvendinimą;
- užtikrins, kad ES ankstyvojo perspėjimo apie konfliktus sistema ir konfliktų analizė būtų **labiau pritaikytos jaunimo aplinkybėms**, ypatingą dėmesį skirs kartų dinamikai ir konkrečioms prevenciniams veiksams, apimantiems jaunimo aspektą;
- **JTS darbotvarę** integruos į **ES politinį dialogą**;
- parengs konkrečias **gaires dėl jaunimo ES tarpininkavimo siekiant taikos srityje**;
- peržiūrės ir atnaujins **ES gaires dėl vaikų ir ginkluotų konfliktų**, kad sustiprintų ES veiksmus, kuriais siekiama apsaugoti nuo ginkluotų konfliktų nukentėjusius vaikus;
- stiprins **ES darbuotojų gebėjimus įgyvendinti Jaunimo, taikos ir saugumo darbotvarę**, pavyzdžiui, bus rengiami konfliktų prevencijos ir tarpininkavimo mokymai Europos išorės veiksmų tarnyboje;
- jaunimo, taikos ir saugumo aspektą įtrauks į **konfliktų prevencijos ir krizių valdymo** priemones;
- **bendradarbiaus su atitinkamomis vietos bendruomenėmis ir pilietinės visuomenės organizacijomis** rengiant strategijas, kuriomis skatinamas teigiamas jaunimo ir vaikų vaidmuo siekiant taikos;
- pagal **strateginės partnerystės su Persijos įlankos šalimis** principus remis mokslinių tyrimų ir švietimo iniciatyvas, kuriomis prisidedama prie regioninio saugumo ir stabilumo;
- **Afrikoje** remis iniciatyvos „**Extremely together**“ dėl kovos su radikalizacija įgyvendinimą, taip pat tęstinį **jaunimo tinklų ir Sahelio penketuko vykdomojo sekretoriato bendradarbiavimą**.

³⁶ [Tarybos išvados dėl terorizmo ir smurtinio ekstremizmo prevencijos ir kovos su jais](#)

3.2. Partnerystė siekiant SUTEIKTI GALIŲ

Jaunimui suteikiama galių, kai jaunuoliai yra išklausomi ir yra kovojama su **nelygybe**, kuri daro poveikį jų gyvenimui.

3.2.1. Švietimo transformavimas

Kokybiškas švietimas ir mokymasis visą gyvenimą yra pagrindinės žmogaus teisės ir padeda užtikrinti lygybę, aktyvų pilietiškumą ir tvarius pragyvenimo šaltinius.

Pernelyg daug vaikų ir jaunuolių, visų pirma mergaitės ir krizių paveikti asmenys, vis dar neturi vienodų galimybių gauti nemokamą ir kokybišką išsilavinimą. Diskriminacija dėl lyties, konfliktai, ekstremaliosios humanitarinės situacijos, smurtas, skurdas ir mokytojų bei mokyklų trūkumas yra pagrindiniai veiksniai, dėl kurių milijonai vaikų nebaigia mokyklos. Daugelis jų susiduria su vaikų darbu³⁷, šiuolaikine vergove³⁸, įskaitant priverstinį darbą arba priverstines vaikų santuokas, nėštumą³⁹ arba vaikų verbavimą į kareivius. Pažeidžiami jaunuoliai, perkeltieji asmenys, mažumų atstovai ir neįgalieji dažnai neturi galimybės mokytis.

COVID-19 pandemija paaštrino didelius švietimo sistemų trūkumus ir pažeidžiamumą, įskaitant skaitmeninę atskirtį⁴⁰. Kyla realus pavojus, kad visa karta turės vis mažiau galimybių.

ES siekia įveikti mokymosi krizę ir skatinti vienodas galimybes gauti nemokamą ir kokybišką išsilavinimą – nuo pradinio ir aukštojo. Ji siekia **į švietimą investuoti ne mažiau kaip 10 proc. viso finansavimo**, kuris pagal programą „Globali Europa“ būtų skirtas Užsachario Afrikai, Lotynų Amerikos ir Karibų regionui, Azijai ir Ramiojo vandenyno regionui, **be kita ko, per strategijos „Global Gateway“⁴¹ investicijas**.

Be to, **10 proc. savo humanitarinės pagalbos lėšų ES skiria švietimui ekstremaliųjų situacijų ir užsitęsusių krizių atvejais⁴²**, kad pasiektų labiausiai marginalizuotus vaikus ir jaunuolius, įskaitant tuos, kurie gyvena ginkluotų konfliktų zonose ir pabėgėlių stovyklose.

ES veiksmais siekiama:

- remti **faktais pagrįstas švietimo reformas** šalyse partnerėse, daugiausia dėmesio skiriant prieinamumui, lygybei, kokybei, įtraukčiai, valdymui, transformatyviu

³⁷ 160 mln. 5–17 metų amžiaus vaikų yra įtraukti į vaikų darbą. Pusė jų dirba pavojingą darbą, [TDO/UNICEF](#)

³⁸ TDO nurodo, kad šiuolaikinei vergijai būdingi du pagrindiniai elementai: priverstinis darbas ir priverstinė santuoka. [TDO / TMO 2022 m. priverstinio darbo vertinimo](#) duomenimis, priverstinį darbą dirba daugiau kaip 3,3 mln. vaikų.

³⁹ Mokyklos nelanko 127 mln. pradinio ir vidurinio mokyklinio amžiaus mergaičių, [UNESCO](#)

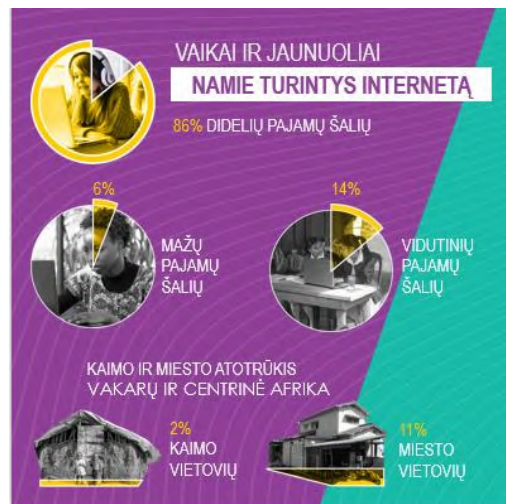
⁴⁰ [Vaikai ir jaunuoliai, turintys prieigą prie interneto namuose, UNICEF](#)

⁴¹ „Global Gateway“

⁴² [Komunikatas dėl švietimo ekstremaliųjų situacijų ir užsitęsusių krizių atvejais](#)

požiūriu į lytį pagrįstoms programoms ir finansavimui, be kita ko, atsižvelgiant į 2022 m. **JT aukščiausiojo lygio susitikimą dėl pertvarkos švietimo srityje**⁴³;

- skatinti **mergaičių švietimą**, kad būtų užtikrintos vienodos galimybės gauti visų formų išsilavinimą ir mokymą;
- remti **visapusišką** visų jaunuolių, visų pirma marginalizuotų paauglių, LGBTIQ ir neįgalių jaunuolių, **lytinį švietimą**;
- **panaikinti vaikų darbą**, pagal Komisijos visiško netoleravimo principą taikant teisės aktus⁴⁴, žalos ištaisymo ir prevencijos priemonės, įskaitant į vaikų darbą įtrauktų vaikų grąžinimą į švietimo ir mokymo sistemą, kaip numatyta Durbano raginime imtis veiksmų⁴⁵;
- užtikrinti galimybę gauti **saugų ir kokybišką išsilavinimą humanitarinių krizių metu**, kuo labiau sumažinti poveikį teisei į švietimą ir padėti valdžios institucijoms atnaujinti švietimo paslaugas per krizę arba po jos;
- investuoti į **mokytojus**, siekiant gerinti mokymosi rezultatus ir socialinę bei emocinę vaikų ir jaunimo vystymąsi;
- skatinti **XXI amžiaus gyvenimo ir darbo įgūdžius**, be kita ko, susijusius su pilietiniu ugdymu, klimato kaita, aplinka, žiniasklaida ir kultūriniu raštingumu⁴⁶;
- investuoti į **kokybišką ir įtraukų skaitmeninį švietimą** siekiant užtikrinti, kad jaunimas ir mokytojai turėtų pagrindinius skaitmeninius įgūdžius ir galimybę įgyti specializuotų skaitmeninių įgūdžių⁴⁷, atitinkančių jų profesinius siekius, taip pat didinti atsparumą dezinformacijai. Tai taip pat apima **prieigos prie įperkamo ir stabilaus sparčiojo interneto** gerinimą⁴⁸;

Siekdama šių tikslų, ES

- didins **finansavimą, dialogą politikos klausimais ir techninę pagalbą**, kad būtų remiamos šalių partnerių pastangos siekti 4-ojo DVT dėl kokybiško švietimo⁴⁹.

Siekdama taip pat **toliau remti švietimo pertvarką ES**:

- pristatys naują **Afrikos regioninę mokytojų programą**, kuria siekiama, kad mokymas jaunimui taptų patrauklia karjeros kryptimi;
- vadovaus pastangoms paremti **Pasaulinės partnerystės švietimo srityje**

⁴³ 2022 m. JT aukščiausiojo lygio susitikimas švietimo pertvarkos klausimais

⁴⁴ Pasiūlymas dėl reglamento dėl produktų, pagamintų naudojant priverčiamąjį darbą, uždraudimo Sąjungos rinkoje

⁴⁵ Durbano raginimas imtis veiksmų

⁴⁶ Europos mokyklų modelis taip pat suteikia aktualių pavyzdžių, kuriais galima naudotis visame pasaulyje.

⁴⁷ Piliečiams skirta Europos skaitmeninės kompetencijos programa

⁴⁸ Skaitmeninio švietimo veiksmų planas

⁴⁹ Švietimas yra vienas iš šalyse partnerėse įgyvendinamų 80 ES daugiamečių orientacinių programų prioritetų.

iniciatyvą⁵⁰ ir iniciatyvą „Švietimas negali laukti“⁵¹, kuriomis siekiama suteikti daugiau galių mergaitėms, paaugliams ir pažeidžiamoms grupėms užtikrinant kokybišką švietimą.

- investuos į **formaliojo ir neformaliojo mokymosi galimybes susidarius ekstremalioms humanitarinėms situacijoms**. ES programomis mažinami švietimo ir vaikų psichosocialinio vystymosi sutrikimai krizės sąlygomis, pavyzdžiui, Sahelyje, Etiopijoje, Afganistane, Bangladeše, Sirijoje ar Jemene;
- padės **atkurti apgriautas Ukrainos mokyklas**;
- toliau plėtos ilgalaikes ES pastangas remti švietimą konfliktų sąlygomis ir pasimokyti iš naujausios patirties reaguojant į Rusijos invaziją į Ukrainą, bendradarbiaus su šalimis partnerėmis ir humanitarinėmis organizacijomis, kad vaikams ir **jauniems pabėgėliams būtų sudarytos palankesnės sąlygos mokytis** ir dalyvauti priimančiojoje šalyje įgyvendinamose atitinkamose ES programose.

3.2.2. Geresnių sąlygų jaunimui naudotis ekonominėmis galimybėmis sudarymas

Galių suteikimas jaunimui yra neatsiejamas nuo **kokybiškų darbo vietų kūrimo**, kovos su pajamų nestabilumu ir nepastovumu, savarankiško darbo ir verslumo galimybių, kartu skatinant lyčių lygybę ir nediskriminavimą, taip pat siekiant apriboti **protų nutekėjimą**.

ES veiksmams siekiama:

- remti jaunimo **dalyvavimą ekonominių sprendimų priėmimo procese ir socialiniame dialoge**, siekiant prisidėti prie **jaunimui palankesnės investicijų ir verslo aplinkos kūrimo**;
- populiarinti **deramo darbo darbotvarę**⁵², pagal kurią jaunimas supažindinamas su pagrindinėmis jų darbo teisėmis ir šalims partnerėms padedama rengti **socialinės apsaugos ir aktyvias darbo rinkos priemones**;
- didinti **jaunimo įsidarbinimo galimybes** remiant šalių partnerių pastangas gerinti profesinį mokymą ir geriau suderinti švietimo sistemas su darbo rinkos galimybėmis;
- remti **jaunimo verslumą, jaunimo vadovaujamas labai mažas, mažasias ir vidutinės įmones**, daugiau dėmesio skiriant jaunoms moterims;
- suteikti jaunimui žaliųjų įgūdžių ir remti **deramą jaunimo užimtumą ir verslumą ekologiškoje ekonomikoje**, įskaitant regeneracinį ūkininkavimą ir tvarų žemės ūkio maisto produktų sektorių;
- skatinti vyresnio amžiaus ir jaunesnių darbuotojų **tarpusavio mokymąsi**;
- skatinti tvarų, lyčių aspektu grindžiamą ir atsakingą **įmonių elgesį** ir valdymą,

⁵⁰ [Pasaulinė partnerystė švietimo srityje](#)

⁵¹ „Švietimas negali laukti“

⁵² [Komunikatas „Deramas darbas visame pasaulyje“](#)

- užtikrinant, kad būtų visapusiškai gerbiamos aplinkos ir žmogaus teisės⁵³;
- sudaryti palankesnes sąlygas **jaunimui pereiti į oficialią ekonomiką**, taip pat išplėsti **socialinę apsaugą** įtraukiant neformaliai dirbančius jaunuolius;
 - remti **Konvenciją dėl nepriimtino vaikų darbo uždraudimo**⁵⁴, padedant ES nepriklausančioms šalims parengti kovos su vaikų darbu veiksmų planus;
 - **poveikio jaunimo užimtumui vertinimus** integruoti į programas, kuriomis remiama žemės ūkio ekologija, žaliaji ir skaitmeninė pertvarka, įskaitant investicijas pagal strategiją „Global Gateway“.

Siekdama šių tikslų **ES inicijuos**:

- regioninę **Europos komandos iniciatyvą dėl galimybėmis grindžiamų įgūdžių ir profesinio mokymo** Afrikoje, kuria siekiama skatinti mainus viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės klausimais, kad jaunimas galėtų rasti darbą;
- **Jaunimo garantijų iniciatyvos** įgyvendinimą pagal ES modelį, siekiant gerinti perėjimą iš mokyklos į darbo rinką **Vakarų Balkanuose**⁵⁵ ir išnagrinėti galimybę pradėti taikyti panašias programas Rytų partnerystės regione ir Šiaurės Afrikoje.

ES taip pat **toliau remis jaunimo užimtumą ir verslumą** įgyvendindama **esamas iniciatyvas**, tokias kaip:

- programos „**Erasmus+**“ gebėjimų stiprinimo projektai, kuriais siekiama didinti profesinio mokymo prieinamumą ir gebėjimą reaguoti plėtros šalyse ir kaimynystės priemonėje dalyvaujančiose šalyse, Užsachario Afrikoje, Lotynų Amerikos ir Karibų regione;
- **parama nacionalinėms valdžios institucijoms Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje**, kad jaunimas, ypač moterys, nesimokantys, nedirbantys ir mokymuose nedalyvaujantys jaunuoliai (NEET) grįžtų į švietimo sistemą ir darbo rinką. Viduržemio jūros sąjungos regioninė užimtumo ir darbo platforma ir jos 2022–2025 m. veiksmų gairės bus skirtos nesimokančiam, nedirbančiam ir mokymuose nedalyvaujančiam jaunimui ir skatins plačiau naudoti praktikos bendruomenes;
- ES iniciatyvos, kuriomis siekiama didinti jaunimo verslumą ir užtikrinti geresnes galimybes **jaunimo vadovaujamoms įmonėms** gauti finansavimą, pavyzdžiui, neseniai pradėta įgyvendinti **Europos komandos iniciatyva „Investavimas į jaunimo verslą Afrikoje“**, Afrikos ir Europos skaitmeninių inovacijų tiltas, **Naujasis susitarimas dėl jaunimo Rytų partnerystėje** ir **„EU4Youth“ užimtumo ir verslumo mechanizmas**;

⁵³ [Pasiūlymas dėl direktyvos dėl išsamaus jmonių tvarumo patikrinimo](#)

⁵⁴ [Konvencija Nr. 182/1999](#)

⁵⁵ [Jaunimo garantijų iniciatyva](#)

- novatoriškos investavimo schemas, kartu su tarptautinėmis finansų įstaigomis sukurtos pagal „**Europos darnaus vystymosi fondą** +“, siekiant patenkinti konkrečius jaunimo poreikius, pavyzdžiui, **NASIRA rizikos pasidalijimo priemonė**;
- **ES visuotiniai veiksmai siekiant panaikinti vaikų darbą**, kad būtų sustiprintos darbo inspekcijų sistemos ir būtų galima stebėti vaikų darbo teisės aktus ir užtikrinti jų vykdymą;
- **Europos mokymo fondo**⁵⁶ veikla, padedanti šalims partnerėms stiprinti žmogiškąjį kapitalą ir gerinti **profesinio mokymo sistemų kokybę**. Tokiomis programomis kaip **DARYA** Vidurinėje Azijoje prisidedama prie geresnių ir įtraukesnių švietimo, mokymo ir užimtumo sistemų;
- **Europos pameistrystės aljansas**, kurio tikslas – gerinti pameistrystės kokybę, ir **programa „Erasmus jaunieji verslininkai“**⁵⁷, kuria plėtros regione siūlomi tarpusavio mainai verslumo žiniomis.

3.2.3. Jaunimo gebėjimų prisidėti prie darnaus vystymosi ir skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką stiprinimas

Jaunimas dažnai **skatina novatoriškus sprendimus, elgsenos pokyčius ir spartina jų įsisavinimą** vietos lygmeniu. Tačiau tam, kad jų idėjos pavirstų pokyčių iniciatyvomis, jaunuoliai turi tobulinti savo įgūdžius ir tinklus, turėti galimybę priimti pagrįstus sprendimus, dalyvauti saugioje skaitmeninėje aplinkoje ir naudotis finansavimo galimybėmis.

ES veiksmais siekiama:

- didinti **jaunimo organizacijų** gebėjimų stiprinimą ir **finansavimą**;
- suteikti išteklių jaunimo vadovaujamiems **novatoriškiems ir tvariems sprendimams** kurti ir plėtoti;
- remti **jaunimo socialinį verslumą**⁵⁸ kaip verslo modelį ekonominei pažangai ir tvarumui suderinti;
- sudaryti sąlygas jaunimui dalyvauti **sprendimų priėmimo procese ir dialoge klimato, aplinkos ir nelaimių rizikos mažinimo klausimais**;
- skatinti **mergaičių ir moterų dalyvavimą ir lyderystę**, siekiant užtikrinti lyčių aspektu grindžiamas strategijas aplinkos, klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos (įskaitant vandenį) srityse;
- stiprinti **jaunimo, įskaitant mergaites**, dalyvavimą **skaitmeninėje pertvarkoje**, ir remti teigiamą ir saugią skaitmeninę aplinką informuojant apie **Europos deklaraciją dėl skaitmeninio dešimtmečio skaitmeninių teisių ir principų**⁵⁹ ir **Vaikams geresnio interneto strategiją**⁶⁰, įskaitant jaunimo dalyvavimo veiklą ir paramą gebėjimų stiprinimui;

⁵⁶ [Europos mokymo fondas](#)

⁵⁷ [„Erasmus jaunieji verslininkai“](#)

⁵⁸ [Socialinės ekonomikos veiksmų planas](#)

⁵⁹ [Europos skaitmeninių teisių ir principų deklaracija](#)

⁶⁰ [Naujoji ES strategija dėl vaikams geresnio interneto](#)

- skatinti naudotis **jaunimui palankiomis skaitmeninėmis priemonėmis** informuotumui apie gamtos krizę didinti įgyvendinant tokias iniciatyvas kaip **apdulkintojų parkas**⁶¹.

Siekdama šių tikslų, **ES pristatys**

- **Jaunimo įgalėjimo fondą** – naują bandomąją iniciatyvą, kuria bus remiamos visuomeninės jaunimo organizacijos ir jaunimo vadovaujamos iniciatyvos. Bendras Fondo tikslas – skatinti jaunimą prisidėti prie DVT įgyvendinimo savo bendruomenėse. Jį sudarys du specialūs teminiai komponentai, kuriais bus skatinami jaunimo veiksmai aplinkos ir klimato kaitos srityse ir pažeidžiamų bei marginalizuotų jaunuolių įtrauktis. Lankstesniu ir prieinamesniu būdu bus teikiamos jaunimui palankios nedidelio masto finansavimo priemonės ir spartinamoji parama, skirta poveikį darančioms iniciatyvoms (pvz., mokymams, tarpusavio mokymuisi, mentorystei, tinklaveikai, atstovavimui). Jaunimas bus įtrauktas į programos valdymą, įskaitant stebėseną ir ataskaitų teikimą.

Siekdama teikti finansavimą jaunimo organizacijoms ir stiprinti jų gebėjimus, ES taip pat panaudos:

- **Pilietinės visuomenės organizacijų teminę programą** pagal KVTBP „Globali Europa“;
- **programą „Erasmus+“**;
- **programą „EU4Youth“**.

3.2.4. Parama sveikatai, psichikos ir fizinei gerovei ir prieigai prie lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių

Sveikata ir gerovė yra būtina sąlyga, kad jaunimas galėtų išnaudoti visą savo potencialą ir aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime. Jaunuoliams būna labai sunku gauti sveikatos priežiūros paslaugas ir informaciją, be kita ko, apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, taip pat apie psichikos sveikatą. Dėl COVID-19 pandemijos ir konfliktų padėtis dar labiau pablogėjo. Psichikos sveikatai poveikį taip pat daro perspektyvos praradimas, kurį lėmė klimato kaita, užsitęsę karai, priverstinis perkėlimas, rasizmas ar dezinformacija.

ES veiksmais siekiama:

- **stiprinti sveikatos sistemas, kovoti su nelygybe** ir siekti **visuotinės sveikatos apsaugos**, pradedant nuo gimdyvių ir perinatalinės sveikatos priežiūros;
- remti visapusiškas, saugias, įtraukias ir **vaikams bei jaunimui palankias sveikatos priežiūros paslaugas** (įskaitant psichikos

⁶¹ [Apdulkintojų parkas](#)

sveikatos ir skaitmeninės sveikatos priežiūros paslaugas);

- skatinti visuotinę prieigą prie jaunimo poreikius atitinkančios lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių teikiant kokybiškas ir įperkamas paslaugas ir informaciją, įskaitant visapusišką lytinį švietimą, ŽIV ir AIDS prevenciją ir gydymą, daugiausia dėmesio skiriant paauglėms mergaitėms, marginalizuotiems ir LGBTIQ jaunuoliams;
- apsaugoti jaunimą nuo žalingo tabako ir susijusių gaminių poveikio remiant visapusišką **PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos** ir jos **Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo** įgyvendinimą.

Kad pasiektų šiuos tikslus, ES padės gerinti jaunimo sveikatą ir gerovę taikydama šias priemones:

- jaunimui palankų požiūrį į naująją visuotinę ES sveikatos strategiją;
- naują regioninę **Europos komandos iniciatyvą dėl lytinei ir reprodukcinėi sveikatai bei teisėms palankios aplinkos**, siekiant prisidėti prie visuotinės lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių aprėpties Afrikoje;
- **iniciatyvą „Spotlight“⁶²**, kuria prisidedama prie smurto dėl lyties panaikinimo Afrikoje, Lotynų Amerikos ir Karibų regione, Azijoje ir Ramiojo vandenyno regione, užkertant kelią moterų lyties organų žalojimui ir jį panaikinant, taip pat nutraukiant priverstines ir ankstyvas santuokas.

3.3. Partnerystė siekiant SUSIETI

ES siekia skatinti jaunimo mobilumą, mainus ir tinklų kūrimą, nes tai yra vienas iš esminių strategijos „Global Gateway“ žmonių tarpusavio ryšių aspekto elementų. Tikslas – užtikrinti įvairovę ir įtraukumą, ypatingą dėmesį skiriant socialinėms ir ekonominėms kliūtims, skaitmeninei atskirčiai ir su dezinformacija susijusiai rizikai.

3.3.1. Mobilumo galimybių švietimo, mokymo ir darbo srityse didinimas

Vykimas į užsienį studijuoti, mokytis ar dirbti skatina jaunimo švietimo, profesinius ir asmeninius pasiekimus, kultūrų tarpusavio supratimą ir inovacijas.

ES veiksmais siekiama:

- skatinti **įtraukų mobilumą mokymosi tikslais** ir plėsti mokymosi galimybes;
- skatinti jaunimo **profesinio ir asmeninio tobulėjimo** mainus.

Siekdama šių tikslų, ES remia jaunimo judumą taikydama šias priemones:

⁶² [Iniciatyva „Spotlight“](#)

- keletą iniciatyvų pagal ES ir Afrikos strategijos „Global Gateway“ investicinių priemonių rinkinį, pavyzdžiui, **Afrikos akademinio mobilumo programą, Afrikos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo ir akreditavimo suderinimo** iniciatyvą ir **Afrikos žemyno kvalifikacijų sandarą**, siekiant i) skatinti jaunimo judumą Afrikoje ir ES, ii) stiprinti žemyno integraciją, iii) didinti Afrikos, kaip studijų vietos, patrauklumą ir iv) gerinti jaunimo įsidarbinimo galimybes;
- **programą „Erasmus+“ ir programą „Marie Skłodowskos-Curie veiksmi“**, kuriomis remiamas studentų, darbuotojų ir mokslininkų profesinis ir asmeninis tobulėjimas;
- programą **ES ir ASEAN SHARE**, kuria skatinamas aukštojo mokslo ir stipendijų derinimas;
- **ES regioninį patikos fondą, sukurta reaguojant į krizę Sirijoje, ir Pabėgėlių Turkijoje rėmimo priemonę**, skiriant stipendijas jauniems pabėgėliams, kad jie galėtų mokytis, įgyti įgūdžių ir tapti savarankiški;
- **Vakarų Balkanų mokyklų mainų programą „Superschools“**, skirtą įgūdžiams ir žinioms gerinti, skatinant susitaikymą ir kultūrų dialogą tarp mokyklų, studentų ir bendruomenių;
- **Europos komandos iniciatyvą „Studijos Europoje“**, pagal kurią jaunimui visame pasaulyje teikiama informacija apie studijų, mokslinių tyrimų ir stipendijų galimybes ES;
- jaunimo galimybės keliauti, studijuoti, dirbti ar mokytis ES pagal numatytas **specialistų pritraukimo partnerystės iniciatyvas**⁶³ su nustatytomis Afrikos ir Azijos šalimis partnerėmis, taip pat galbūt pagal **ES jaunimo judumo programą**, kurios įgyvendinamumas nagrinėjamas.

3.3.2. Jaunimo ryšių skatinimas

Jaunimas nori **megzti ryšius ir keistis idėjomis** su savo bendraamžiais visame pasaulyje.

ES veiksmiais siekiama:

- skatinti jaunimą dalyvauti **pasaulinio pilietiškumo ugdyme** siekiant bendro pasauliui kylančių iššūkių supratimo ir skatinti juos imtis bendrų veiksmų;
- didinti jaunimo **tinklaveikos galimybes**, įskaitant tarpusavio mokymąsi ir mainus;

⁶³[Specialistų pritraukimo partnerystės iniciatyvomis](#), kurios [pradėtos](#) įgyvendinti 2021 m. kaip vienas iš pagrindinių naujojo migracijos ir prieglobsčio pakto išorės aspekto elementų, bus grindžiama visapusiška politikos sistema ir finansinė parama siekiant strategiškai įtraukti pagrindines šalis partneres į visas migracijos valdymo sritis. Jomis siekiama stiprinti ES, valstybių narių ir partnerių bendradarbiavimą ir abipusiškai naudingą būdą skatinti tarptautinį darbo jėgos judumą ir specialistų ugdymą.

- skatinti jaunimą, įskaitant čiabuvių, dalyvauti kultūrinėje veikloje ir **kultūrų bei religijų dialoge**, siekiant kovoti su diskriminacija ir rasizmu;
- gerinti jaunimui skirtos **informacijos kokybę ir aktualumą**, tobulinti vaikams ir jaunimui palankią komunikaciją.

Siekdama skatinti tarpusavio mokymąsi ir supratimą, **ES pristatys**

- **Afrikos ir Europos jaunimo akademiją**, kuri suteiks galimybių jauniems lyderiams atitinkamose srityse ir bendruomenėse megzti ryšius, keistis informacija, gerinti vadovavimo įgūdžius ir sukurti pokyčius formuojančių asmenų tinklą.

ES taip pat toliau prisidės prie **jaunimo ryšių skatinimo** įgyvendindama **esamas iniciatyvas**, tokias kaip:

- **ES absolventų iniciatyva ir viešosios diplomatijos veiksmai**, kad jaunieji ES programų dalyviai galėtų puoselėti pasaulinius bei vietos tinklus ir informuoti savo bendraamžius, visų pirma palankių sąlygų neturinčius jaunuolius, apie ES ir jos valstybių narių teikiamas galimybes;
- **Europos jaunimo portalas**, kuriame suteikiama geresnė prieiga prie kokybiškos informacijos apie iniciatyvas ir galimybes jaunimui šalyse partnerėse;
- **Vystomojo švietimo ir informuotumo didinimo programa (DEAR)**, pagal kurią daugiau dėmesio bus skiriama jaunimo dalyvavimui ir skatinamas jaunimo įsitraukimas visame pasaulyje;
- **Pasaulinė „Erasmus+“ absolventų mentorystės programa**, jungianti „Erasmus+“ absolventus su galimais programos „Erasmus+“ dalyviais, taip pat ir už ES ribų;
- naujoji programa **„Youth Europe Sahel“**, siekiant remti jaunimo dalyvavimą ir skatinti kultūrų dialogą, žmogaus sanglaudą ir žmogaus teises, taip pat sukurti platformą, kurioje regiono jaunimas būtų informuojamas apie asmeninio ir profesinio tobulėjimo galimybes;
- **Pasaulinių kultūrinių ryšių programa ir Afrikos bei Europos menininkams skirti veiksmai**, kuriais siekiama skatinti jaunųjų menininkų ir kultūros srities specialistų iš šalių partnerių ir ES kultūrų dialogą, mobilumą ir bendrą kūrybą;
- **Regioninis jaunimo bendradarbiavimo biuras Vakarų Balkanuose**, skatinantis jaunimo susitaikymo ir supratimo dviasį per tarpregioninius jaunimo mainus ir bendradarbiavimą;
- **Europos solidarumo korpusas**, skatinantis jaunimą dalyvauti savanoriškos veiklos ir solidarumo projektuose;

- **ES partnerystės politikos ir informavimo srityje iniciatyvos**⁶⁴, kad vykdant viešosios diplomatijos veiklą būtų gerinamas tarpusavio supratimas ir pasitikėjimas;
- kampanijos, kuriomis jaunimas visame pasaulyje susiejamas su žaliosios pertvarkos propagavimu, pavyzdžiui, „**Žaliasis kelias**“ arba būsima „**#ReFashionNow**“, kuria siekiama suteikti galių jauniems vartotojams tvarios tekstilės srityje.

4. Stebėseną ir ataskaitų teikimas

Bendradarbiaudama su EIVT Komisija stebės Jaunimo veiksmų plano įgyvendinimo pažangą laikotarpio viduryje ir pabaigoje pagal reguliarias ES pagalbos įgyvendinimo ataskaitas, taip pat pagal kitas politikos programas ir įsipareigojimus žmogaus teisių, lyčių lygybės ir jaunimo, taikos ir saugumo srityse.

Įgyvendinimo ataskaitose bus apžvelgti **instituciniai pokyčiai**, kad būtų didinamas **jaunimo dalyvavimas formuojant ES politiką**, taip pat **pažanga siekiant JVP tikslų** pagal teminius prioritetus. Pirmaisiais JVP įgyvendinimo metais bendradarbiaujant su ekspertais ir jaunimo partneriais bus sukurta stebėsenos sistema, pagrįsta pagal amžių suskirstytais duomenimis ir konkrečiai jaunimui skirtais rodikliais.

JVP įgyvendinimo vertinimas bus pradėtas laiku, kad jį būtų galima įtraukti į kitą programavimo ciklą.

5. Išvada

Jaunimo veiksmų planu ES išorės veiksmų srityje ES pripažįsta esminį jaunuolių, **kaip svajotojų ir darytojų**⁶⁵, vaidmenį sprendžiant sudėtingus pasaulinius uždavinius ir nustato tvirtos jų ir ES partnerystės pagrindą.

Jį įgyvendindama ES remia jaunimo dalyvavimą išorės veiksmuose, sudarys palankią aplinką ir suteiks galimybių vaikų ir jaunimo įgalinimui bei dalyvavimui ir skatins megzti jaunimo ryšius visame pasaulyje.

Jaunimo veiksmų planas – tai ir nuoširdus politinis įsipareigojimas pasaulyje užtikrinti vaikų ir jaunimo teisę būti išgirstiems, ir veiksmų gairės, kuriomis siekiama padėti kurti demokratiškesnę, lygiateisiškesnę, tvaresnę ir taikią visuomenę **dabartinei ir būsimoms kartoms**.

⁶⁴ [Partnerystės politikos ir informavimo srityje iniciatyvos](#)

⁶⁵ [2022 m. Europos Komisijos Pirmininkės Ursulos von der Leyen pranešimas apie Sąjungos padėti](#)